

เรียน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (ผ่านหัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ)

ตามที่ดิฉันได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมประชุม QA Forum ครั้งที่ 3/2553 ในวันที่ 1 เมษายน 2553 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยประธานที่ประชุมฯ คือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วีริยเวชกุล นั้น ขอแจ้งเรื่องจากที่ประชุมให้ท่านทราบ ดังนี้

1. ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วีริยเวชกุล ได้นำสำเนาเอกสาร Teaching and Research Escape 9% Grant Cut มาแจกในที่ประชุมเพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ต่อไป ดังนี้

1) รายการงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศอังกฤษ จำแนกเป็น การเรียนการสอน การวิจัย และอื่น ๆ รวมทั้งมีการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เมื่อเทียบกับปีงบประมาณที่ผ่านมา

2) การประเมินเพื่อให้รางวัลในด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีหลายประเภท หากมหาวิทยาลัยไทยต้องการสร้างนวัตกรรม ข้อมูลนี้เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถทำได้ เช่น

- ทีมทรัพยากรมนุษย์ที่เด่นที่สุด (Outstanding Human Resources Team) มี 6 มหาวิทยาลัย ได้แก่ Birmingham City University, University of Central Lancashire เป็นต้น
- ทีมห้องสมุดที่เด่นที่สุด (Outstanding Library Team) มี 6 มหาวิทยาลัย ได้แก่ Birkbeck University of London, Edinburgh Napier University เป็นต้น
- ทีมทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยที่เด่นที่สุด (Outstanding Estates Team) มี 6 มหาวิทยาลัย ได้แก่ University of Essex, University of Northampton เป็นต้น

จากข้อมูลเหล่านี้ มีข้อสังเกตว่ามหาวิทยาลัยที่มีขนาดเล็กจะมีผลงานที่โดดเด่น

3) ข้อมูลสถิติด้านการเงินและการคลังในสถาบันการศึกษาของประเทศไทยในด้านต่าง ๆ เช่น

- งบประมาณของรัฐ (Funding Council Grants)
- เงินจากการบริจาค/มูลนิธิ (Endowment and Investment Income)
- เงินที่ได้จากนักเรียนต่างชาติ (Overseas Fees) เป็นต้น

สามารถเปรียบเทียบได้กับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ในเมืองไทยยังไม่มีใครทำ

2. มีความเป็นไปได้ที่จะเชิญคุณอรุณญา ศิริผล คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นผู้เขียนบทความเรื่อง “ข้อจำกัดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TOF) : บทสะท้อนจากสาขาวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม” วิทยากร TOF ของไทย ซึ่งเขียนได้ดีมาก มาบรรยายให้ที่ประชุม QA Forum เพื่อจะได้ทราบแนวความคิดในเรื่องดังกล่าว ว่ามีความเป็นมาอย่างไร

3. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.กิตติชัย วัฒนานิกุล แจ้งให้ที่ประชุมรับทราบดังนี้

3.1 ระดับการประเมิน ประเมินระดับคณะวิชา และสถาบัน โดยถ้าสถาบันมีการจัดการศึกษานอกที่ตั้ง (อาจเรียกวิทยาเขตหรือวิทยาการ) จำเป็นต้องประเมินนอกที่ตั้งด้วย

วิทยาเขต หมายถึง นอกที่ตั้งที่มีเขต

วิทยาการ หมายถึง มีเฉพาะอาคารหรือมีห้องเดียว

- 3.2 การแบ่งกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา รอบ 2 เพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้
- 1) สถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย
 - 2) สถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม
 - 3) สถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรม
 - 4) สถาบันเน้นการผลิตบัณฑิต
- 3.3 ในการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา รอบ 3 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ใช้แนวทางการพัฒนาคุณภาพในสาระสำคัญบางประเด็นจากแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) โดยแบ่งกลุ่มสถาบันเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้
- 1) กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน
 - 2) กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี (ในแผนอุดมศึกษา 15 ปี ไม่ได้แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย แต่ สมศ. แบ่งเอง เพื่อให้การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 สืบเนื่องไปกับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 2 ได้)
 - ข 1 สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี **(รอบ 2 กลุ่ม 4)**
 - ข 2 สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีและพัฒนาสังคม **(รอบ 2 กลุ่ม 2)**
 - 3) กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง แบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย
 - ค 1 สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทางระดับบัณฑิตศึกษาและวิจัย **(รอบ 2 กลุ่ม 1)**
 - ค 2 สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทางระดับปริญญาตรี **(รอบ 2 กลุ่ม 4)**
 - 4) กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก **(รอบ 2 กลุ่ม 1)**
- 3.4 มาตรฐาน และตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 19-24 ตัวบ่งชี้ (มีตัวบ่งชี้รวม 19 ตัวบ่งชี้)
- 1) กลุ่ม ค 1 และ ง มี 24 ตัวบ่งชี้
 - 2) กลุ่ม ข 2 มี 22 ตัวบ่งชี้
 - 3) กลุ่ม ข 1 และ ค 2 มี 19 ตัวบ่งชี้
- โดยเป็น Output/Outcome มากสุด ส่วน Input และ Process ไปอยู่ในการประกันคุณภาพภายใน
- 3.5 มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา ตามค่าน้ำหนักจำแนกตามกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

มาตรฐาน	ค่าน้ำหนักจำแนกตามกลุ่มสถาบัน				
	ข 1	ข 2	ค 1	ค 2	ง
1. ด้านคุณภาพบัณฑิต	40	30	30	40	30
2. ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	15	15	30	15	30
3. ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม	15	25	10	15	10
4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	5	5	5	5	5
5. ด้านการบริหารและการพัฒนาสถาบัน	15	15	15	15	15
6. ด้านการประกันและพัฒนาคุณภาพภายใน	10	10	10	10	10

3.6 ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ ที่ได้จากการประเมินร่องสถาบันอุดมศึกษา 6 แห่ง และการรับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2553 ซึ่งจัดโดย สมศ. สรุปได้ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต

ที่	ตัวบ่งชี้	ข 1	ข 2	ค 1	ค 2	ง
		40%	30%	30%	40%	30%
1.1	ร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ได้งานทำและการประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี	10	10	5	10	5
1.2	ร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่สอบผ่านใบประกอบวิชาชีพในครั้งแรก	15	10	5	20	5
1.3	ระดับคุณภาพของบัณฑิตระดับปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ	15	10	10	10	10
1.4	ร้อยละวิทยานิพนธ์ที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ *	-	-	5	-	-
1.5	ร้อยละวิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีคุณภาพระดับชาติหรือระดับนานาชาติ *	-	-	-	-	5
1.6	ร้อยละของวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีคุณภาพระดับนานาชาติ *	-	-	5	-	5

* หมายถึง ตัวบ่งชี้เฉพาะ

1) ตัวบ่งชี้ 1.1 ร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ได้งานทำและการประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี

ในเกณฑ์การให้คะแนนของกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ, วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ จะได้ 5 คะแนน ต้องได้ร้อยละ 100 ซึ่งมีข้อสังเกตว่าบางกลุ่มสาขาวิชาได้งานทำร้อยละ 100 เช่น แพทย์หรือพยาบาล ในขณะที่บางกลุ่มสาขาวิชาไม่ได้ร้อยละ 100 จึงเป็นประเด็นว่าเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100 สูงไปหรือไม่

2) ตัวบ่งชี้ 1.2 ร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่สอบผ่านใบประกอบวิชาชีพในครั้งแรก

มีบางกลุ่มสาขาวิชาที่สอบใบประกอบวิชาชีพและสามารถเก็บข้อมูลการสอบครั้งแรกได้ เช่น แพทย์ พยาบาล แต่ทางด้านวิศวกรรมศาสตร์หรือสถาปัตยกรรมศาสตร์ทำไม่ได้ เพราะสามารถสอบเมื่อไรก็ได้หรือสอบเก็บไปเรื่อย ๆ ภายในเวลาที่กำหนด สมศ. ควรนิยามให้ชัดเจนว่า “สอบครั้งแรก” หมายความว่าอะไร และมีผู้เสนอแนะว่า

- ให้กลุ่มวิชาชีพกำหนดไปเลยว่าใช้อะไรเป็นเกณฑ์การวัดในสาขาวิชาชีพของตน หรือ
- ให้มหาวิทยาลัยไปจัดอันดับว่ามหาวิทยาลัยใดที่คุณภาพบัณฑิตในเชิงวิชาชีพที่สอบแล้ว ได้คะแนนดีที่สุดหรือแย่สุด และให้ สมศ. ใช้ข้อมูลนี้

โดยที่สาขาวิชาที่ไม่ต้องสอบผ่านใบประกอบวิชาชีพ ไม่ต้องนำตัวบ่งชี้นี้มาคิด โดยให้นำน้ำหนักไปกระจายให้กับตัวบ่งชี้ที่เหลือ

3) ตัวบ่งชี้ 1.3 ระดับคุณภาพของบัณฑิตระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ

โดย สกอ. กำหนดให้สถาบันจัดทำหลักสูตรใหม่ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ TOF ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไป ส่วนหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงเสร็จก็ปีการศึกษา 2559 ในขณะที่รอบ 3 สมศ. จะเริ่มในปีงบประมาณ 2554-2558 ซึ่งจะไม่ทันในรอบการประเมินดังกล่าว ดังนั้น ในมาตรฐานนี้จะเหลือเพียง 1 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ 1.1 น้ำหนักรวมจะเป็น 40% ซึ่งได้มีการพิจารณาหาตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพบัณฑิตตัวอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น

- ตัวบ่งชี้ในเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งก็มีข้อโต้แย้งของการได้ข้อมูลมาจากข้อมูลที่แต่ละสถาบันเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลเอง ผู้ตอบใ้ใจมากน้อยแค่ไหน หรือถ้าใช้ข้อมูลดังกล่าวควรจะให้หน่วยงานกลางเป็นผู้เก็บข้อมูล เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ หรือให้ สมศ. จัดคณะวิจัยโดยประมวลนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
 - บัณฑิตที่ได้รับรางวัล ซึ่งตรงนี้มีข้อโต้แย้งว่าเป็นการวัดเฉพาะบางคน ไม่ได้วัดบัณฑิตในภาพรวม หรือถ้าจะวัดตัวบ่งชี้นี้ ต้องไม่วัดแบบเกณฑ์เดิม และต้องคำนึงถึงความเก่าและความใหม่ของมหาวิทยาลัยด้วย
- 4) **ตัวบ่งชี้ 1.4 ร้อยละวิทยานิพนธ์ที่ส่งการนำไปใช้ประโยชน์** ตัวบ่งชี้นี้วัดมหาวิทยาลัยเฉพาะทางว่าต้องทำวิจัยและนำผลไปใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใดในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ
- 5) **ตัวบ่งชี้ 1.5 ร้อยละวิทยานิพนธ์ปริญาโทที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีคุณภาพระดับชาติหรือระดับนานาชาติ** เป็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. อยู่แล้ว แต่เกณฑ์การวัดสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของ สกอ. และสถาบันกลุ่ม ค 1 ควรวัดตัวบ่งชี้นี้ด้วย
- 6) **ตัวบ่งชี้ 1.6 ร้อยละของวิทยานิพนธ์ปริญาเอกที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีคุณภาพระดับนานาชาติ** ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. อยู่แล้ว แต่เกณฑ์การวัดสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของ สกอ.

ปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานหรืออยู่ระหว่างรอพินิจจาก สมศ. หมายความว่าบัณฑิตที่จบจากสถาบันดังกล่าวรับเข้าทำงานไม่ได้ เพราะไม่ได้มาตรฐานคุณภาพใช่หรือไม่ ซึ่งก็ยกยาคำตอบไม่ได้ ดังนั้น สมศ. ควรจะนิยามให้ชัดเจน ซึ่งตัวบ่งชี้ 1.5 และ ตัวบ่งชี้ 1.6 สมศ. กำหนดเกณฑ์การวัดสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของ สกอ. แปลว่า การรับรองจาก สมศ. จะเกินจากมาตรฐาน ไม่ได้หมายความว่าไม่ได้มาตรฐานไม่เช่นนั้นจะเกิดปัญหาตามมา นอกจากนี้ สถาบันในกลุ่ม ข หรือ ค 2 มีบัณฑิตระดับปริญญาโทด้วย ก็ควรวัดตัวบ่งชี้ 1.5 และ ตัวบ่งชี้ 1.6 ด้วยแต่กลับไม่ได้วัด ซึ่งอาจต้องวัดและปรับเกณฑ์การวัดใหม่ รวมทั้งให้คำนึงถึงระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่ได้ทำวิทยานิพนธ์ด้วย

มาตรฐานที่ 2 ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

ที่	ตัวบ่งชี้	ข 1 15%	ข 2 15%	ค 1 30%	ค 2 15%	ง 30%
2.1	ร้อยละของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในระดับชาติหรือนานาชาติ	5	4	5	4	7
2.2	ร้อยละของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำมาใช้ประโยชน์	5	4	7	6	5
2.3	ร้อยละของผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ	5	4	6	5	6
2.4	ร้อยละของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเพื่อท้องถิ่น *	-	3	-	-	-
2.5	ร้อยละของบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติ *	-	-	6	-	6
2.6	จำนวนผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือนุสิทธิบัตร *	-	-	6	-	6

* หมายถึง ตัวบ่งชี้เฉพาะ

- 1) **ตัวบ่งชี้ 2.1 ร้อยละของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในระดับชาติหรือนานาชาติ** แบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ

- วิทยาศาสตร์สุขภาพ
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

เกณฑ์การวัดแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน โดยจะดูธรรมชาติของแต่ละกลุ่ม

2) **ตัวบ่งชี้ 2.2 ร้อยละของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำมาใช้ประโยชน์** ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ด้วย ซึ่ง ก.พ.ร. จะเน้นในการใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ ในขณะที่ สมศ. แบ่งประเภทของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- การใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะ
- การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย
- การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

ทั้งนี้ ตัวบ่งชี้ 2.1, 2.3, 2.4 และ 2.5 นับซ้ำได้หมด เช่น งานวิจัยเมื่อมีการตีพิมพ์แล้ว ถ้านำไปใช้ประโยชน์ก็สามารถนับซ้ำได้อีก โดยใช้ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี เช่น ประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2553 เราจะนับ paper ที่ถูกอ้างอิงของ paper ที่ตีพิมพ์ในปีปฏิทิน 2550-2552 แล้วหารด้วยจำนวน paper ที่ตีพิมพ์ในปีปฏิทิน 2550-2552 และจะปรับเกณฑ์การประเมินใหม่ เนื่องจากปี 2552 เพิ่งตีพิมพ์ โอกาสที่จะมีการอ้างอิงมีน้อย

3) **ตัวบ่งชี้ 2.6 จำนวนผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือนุสิทธิบัตร** เดิม กำหนดค่าน้ำหนักสิทธิบัตร = 1 และค่าน้ำหนักอนุสิทธิบัตร = 0.25 หลังจากไปประเมินนำร่อง สถาบันอุดมศึกษา ได้ปรับค่าน้ำหนักอนุสิทธิบัตร = 0.50

4) **กรณีผลงานเขียนร่วมกัน 2 คณะ** ทั้ง 2 คณะ สามารถนับได้ แต่ระดับสถาบันนับได้เพียง 1 เท่านั้น

มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

ที่	ตัวบ่งชี้	ข 1 15%	ข 2 25%	ค 1 10%	ค 2 15%	ง 10%
3.1	ระดับความสำเร็จของการบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงานบริการวิชาการแก่สังคม	5	5	3	5	4
3.2	ระดับความสำเร็จในการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัย	5	5	4	6	3
3.3	ระดับความสำเร็จของการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	5	5	3	4	3
3.4	ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ *	-	5	-	-	-
3.5	ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครูและประสิทธิผลของการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา *	-	5	-	-	-

* หมายถึง ตัวบ่งชี้เฉพาะ

1) **ตัวบ่งชี้ 3.1 ระดับความสำเร็จของการบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงานบริการวิชาการแก่สังคม** เป็นการวัดความสำเร็จตามแผนและบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีข้อเสนอแนะว่าเกณฑ์การวัดเป็นเกณฑ์ซ้อนเกณฑ์ คือ การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์นั้น มีข้อที่ต้องคำนึงถึง 5 ข้อ คือ

- ข้อ 1 มีแผนบริการวิชาการที่ได้รับอนุมัติจากสภาสถาบัน
- ข้อ 2 มีการดำเนินการตามแผนบริการวิชาการอย่างครบถ้วน
- ข้อ 3 มีการติดตาม ประเมินผลโครงการหรือกิจกรรม และนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนบริการวิชาการในปีต่อไป
- ข้อ 4 โครงการหรือกิจกรรมร้อยละ 50-79 บรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์
- ข้อ 5 โครงการหรือกิจกรรมร้อยละ 80-100 บรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์

โครงการหรือกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์ คือ โครงการหรือกิจกรรมที่มีผลการดำเนินการครบทุกข้อ ดังนี้

- บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ระบุในโครงการหรือกิจกรรม
- จำนวนผู้เข้าร่วมจริงต่อจำนวนที่กำหนดในโครงการหรือกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- คะแนนความพึงพอใจโดยรวมเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
- ข้อคำถามย่อยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
- ข้อคำถามย่อยเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5

การตรวจสอบขั้นตอนในรายละเอียด ทำได้ยากและเสียเวลา ซึ่งเกณฑ์เหล่านี้เป็น process ตัดออกได้หรือไม่ เพราะ สมศ. วัด output/outcome

- 2) **ตัวบ่งชี้ 3.3 ระดับความสำเร็จของการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน** เป็นการวัดตัวบ่งชี้ที่บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่ทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับสถาบัน โดยชุมชนเป็นผู้ approve
- 3) **ตัวบ่งชี้ 3.4 ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** เป็นการวัดตัวบ่งชี้ที่บรรลุเป้าหมาย โดยสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ approve บางสถาบันที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่ม ข 2 มีการจัดทำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จะวัดตัวบ่งชี้นี้ได้หรือไม่
- 4) **ตัวบ่งชี้ 3.5 ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครูและประสิทธิผลของการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา** เป็นการวัดตัวบ่งชี้ที่บรรลุเป้าหมาย โดยสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ approve และมีประเด็นว่ากรณีสถาบันกลุ่ม ง มีคณะศึกษาศาสตร์เหมือนกับสถาบันกลุ่ม ข 2 แต่ทำไมไม่วัดตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 4 ด้านการดำเนินงานบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรม

ที่	ตัวบ่งชี้	ข 1 5%	ข 2 5%	ค 1 5%	ค 2 5%	ง 5%
4.1	ระดับความสำเร็จของระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตในสถาบัน	2	2	2	2	2
4.2	ระดับความสำเร็จของกิจกรรมนักศึกษาในการอนุรักษ์พัฒนาศิลปวัฒนธรรม	2	2	2	2	2
4.3	ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมพัฒนาและการจัดการอุตสาหกรรมสร้างสรรค์บนพื้นฐานศิลปะและมรดกทางวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของสถาบัน	1	1	1	1	1

- 1) **ตัวบ่งชี้ 4.1 ระดับความสำเร็จของระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตในสถาบัน** และ**ตัวบ่งชี้ 4.2 ระดับความสำเร็จของกิจกรรมนักศึกษาในการอนุรักษ์พัฒนาศิลปวัฒนธรรม** ในเกณฑ์การวัดเป็นเกณฑ์ซ้อนเกณฑ์ ดูยาก
- 2) **ตัวบ่งชี้ 4.3 ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมพัฒนาและการจัดการอุตสาหกรรมสร้างสรรค์บนพื้นฐานศิลปะและมรดกทางวัฒนธรรมตามอัตลักษณ์ของสถาบัน** จากการประเมินนำร่องสถาบันอุดมศึกษาทั้งผู้ประเมินและสถาบันผู้รับการประเมินเข้าใจกันคนละอย่าง ซึ่งที่ประชุม สมศ. ที่ผ่านมาพิจารณาแล้วอาจตัดตัวบ่งชี้นี้ออก หรือไม่ก็นิยามความหมายให้ชัดเจน

ทั้งนี้ ในเรื่องศิลปวัฒนธรรม เรื่องงานสร้างสรรค์เป็นเรื่องของงานวิจัย กลุ่มทางด้านศิลปกรรมศาสตร์และทางสถาปัตยกรรมศาสตร์น่าจะไปทำคำนิยามและเกณฑ์การเผยแพร่

มาตรฐานที่ 5 ด้านการบริหารและพัฒนาสถาบัน

ที่	ตัวบ่งชี้	ข 1 15%	ข 2 15%	ค 1 15%	ค 2 15%	ง 15%
5.1	ระดับความสำเร็จในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา	4	4	4	4	4
5.2	ระดับความสำเร็จในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา	3	3	3	3	3
5.3	ระดับคุณภาพของคณาจารย์	4	4	4	4	4
5.4	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาสถาบันให้บรรลุเป้าหมายตามอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา *	4	4	2	4	2
5.5	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาสถาบันสู่ระดับสากล *	-	-	2	-	2

* หมายถึง ตัวบ่งชี้เฉพาะ

- 1) **ตัวบ่งชี้ 5.1 ระดับความสำเร็จในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา** มีหลายประเด็นที่ต้องนิยามความหมายให้ชัดเจน คำว่า “บทบาทหน้าที่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด” มิฉะนั้นผู้ประเมินแต่ละสถาบันจะเข้าใจไม่ตรงกัน
- 2) **ตัวบ่งชี้ 5.2 ระดับความสำเร็จในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา** เกณฑ์การประเมินเขียนในระดับสถาบัน เมื่อไปประเมินระดับคณะ ต้องให้สอดคล้องกับระดับคณะ ดังนั้นควรเขียนให้ชัดเจน เช่น ผู้บริหารระดับสถาบัน หมายถึง อธิการบดี และผู้บริหารคณะ หมายถึง คณบดี หรือสภาสถาบันในระดับคณะ หมายถึง คณะกรรมการคณะ
- 3) **ตัวบ่งชี้ 5.3 ระดับคุณภาพของคณาจารย์** มีข้อสังเกตหลายประเด็น ดังนี้
 - ข้อตัวบ่งชี้ไม่ตรงกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งเป็นการบริหารจัดการในเรื่องการพัฒนาอาจารย์
 - บางเกณฑ์ค่อนข้างยุ่งยากในการเก็บข้อมูล คือ ร้อยละของอาจารย์ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนในการขอตำแหน่งทางวิชาการ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วเท่าไร ซึ่งหาข้อมูลยาก ตัวบ่งชี้ดีเพราะทำให้ทราบว่าขณะนี้เมื่ออาจารย์ที่ถึงเวลาขอตำแหน่งทางวิชาการแล้วยังไม่ขอเป็นจำนวนเท่าใด เพื่อมหาวิทยาลัยจะได้มีมาตรการกระตุ้นอาจารย์
 - เกณฑ์ในเรื่องคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ มีผู้เสนอให้เอาออก เพราะซ้ำซ้อนกับตัวบ่งชี้ของ สกอ.
 - ตัวบ่งชี้ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมินหลายข้อ และคำนวณออกมาเป็นภาพรวม ทำให้มองภาพไม่ออก ควรตัดออก เพราะเกณฑ์เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ของ สกอ. อยู่แล้ว
- 4) **ตัวบ่งชี้ 5.4 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาสถาบันให้บรรลุเป้าหมายตามอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา** สถาบันมีความเฉพาะทางของตนเองที่ไม่เหมือนกัน ประเด็นคือ บางสถาบันตั้งไว้ตัวเดียว เมื่อมีการดำเนินการก็สามารถผ่านและได้คะแนนเต็ม ในขณะที่บางสถาบันตั้งไว้หลายตัว
- 5) **ตัวบ่งชี้ 5.5 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาสถาบันสู่ระดับสากล** มีปัญหาเนื่องจากหลายคณะไม่มีการจัดอันดับสู่ระดับสากล คะแนนที่ได้ส่วนใหญ่ได้ 1 คะแนน คือได้รับการจัดอันดับจากสถาบันจัดอันดับที่อยู่นอกกรอบมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งองค์กรจัดอันดับชั้นนำของโลกที่เป็นที่ยอมรับในการจัดอันดับมหาวิทยาลัย เช่น Shanghai Jiao Tong University - จีน, Times Higher Education Supplement - อังกฤษ, Higher Education Evaluation & Accreditation Council of Taiwan - ไต้หวัน เป็นต้น โดยไม่รวม Webometrics

มาตรฐานที่ 6 ด้านการประกันและพัฒนาคุณภาพภายใน

ที่	ตัวบ่งชี้	ข 1 10%	ข 2 10%	ค 1 10%	ค 2 10%	ง 10%
6.1	ผลประเมินระบบประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด	4	4	4	4	4
6.2	ระดับความสำเร็จในการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถาบัน	3	3	3	3	3
6.3	ประสิทธิผลและผลลัพธ์ของการประกันคุณภาพภายใน	3	3	3	3	3

จากการประเมินนำร่องสถาบันอุดมศึกษา ตัวบ่งชี้ 6.1 และตัวบ่งชี้ 6.2 ซ้ำซ้อนกัน ไม่จำเป็นต้องมี 2 ตัวบ่งชี้ อาจตัดเหลือ 1 ตัวบ่งชี้

4. การตัดสินผลประเมิน แบ่งเป็น รับรองมาตรฐาน ไม่รับรองมาตรฐาน และรับรองมาตรฐานแบบ outstanding
5. เกณฑ์การรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา รอบ 3
 - 5.1 แนวทางการประเมินและการรับรองมาตรฐานศูนย์จัดการศึกษาออกที่ตั้ง (วิทยาเขตและวิทยาการ) โดยพิจารณาจากโครงสร้างการจัดการศึกษาออกที่ตั้งของสถาบันนั้นว่า มีการเชื่อมโยงกับโครงสร้างปกติของคณะวิชาหรือไม่
 - 1) หากศูนย์จัดการศึกษาออกที่ตั้งนั้นมีโครงสร้างที่เชื่อมโยงกับโครงสร้างปกติของคณะวิชาในสถาบันหลัก ให้ประเมินคณะวิชาที่เปิดสอนในศูนย์จัดการศึกษาออกที่ตั้งทุกศูนย์ โดยนำข้อมูลผลการดำเนินงานของคณะวิชาที่อยู่ในศูนย์ออกที่ตั้งทั้งหมดไปรวมกับคณะวิชาที่เปิดสอนในสถาบันหลัก แล้วจึงประเมินคณะวิชานั้น
 - 2) หากศูนย์จัดการศึกษาออกที่ตั้งนั้น **ไม่มี**โครงสร้างที่เชื่อมโยงกับโครงสร้างปกติของคณะวิชาในสถาบันหลัก ให้ประเมินศูนย์จัดการศึกษาออกที่ตั้งเป็นอิสระเสมือนเป็นสถาบันอุดมศึกษาหนึ่ง คือ มีการตัดสินผลรับรอง/ไม่รับรอง โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับคณะวิชาที่เปิดสอนในศูนย์จัดการศึกษาออกที่ตั้ง ทั้งนี้ ให้นำผลการรับรองคณะวิชาของศูนย์จัดการศึกษาออกที่ตั้งไปพิจารณาในการรับรองวิทยาเขตและสถาบันโดยรวม
 - 5.2 การรับรองมาตรฐานระดับคณะวิชา
 - 1) ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของผลการจัดการศึกษา (มาตรฐานที่ 1-4) และผลประเมินโดยรวม (มาตรฐานที่ 1-6) อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 3.75) ขึ้นไป โดย สมศ. จะปรับค่าเฉลี่ย 3.75 ให้ลดลง เนื่องจากได้ปรับเกณฑ์การประเมินให้มีความเข้มข้นแล้ว
 - 2) ผลประเมินตามมาตรฐานที่เป็นจุดเน้นของสถาบันอยู่ในระดับดีขึ้นไป
 - 3) ไม่มีมาตรฐานใดมีผลประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงหรือต้องปรับปรุง
 - 5.3 การรับรองมาตรฐานระดับวิทยาเขต วิทยาเขตจะได้รับการรับรองมาตรฐาน ก็ต่อเมื่อคณะวิชาทั้งหมดของวิทยาเขตนั้น ได้รับการรับรองมาตรฐาน
 - 5.4 การรับรองมาตรฐานระดับสถาบัน
 - 1) วิทยาเขตทั้งหมดของสถาบันได้รับการรับรองมาตรฐาน
 - 2) คณะวิชาทั้งหมดของสถาบันได้รับการรับรองมาตรฐาน
 - 3) ศูนย์จัดการศึกษาออกที่ตั้งทุกแห่งของสถาบันมีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการศึกษาออกที่ตั้ง มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังนี้
 - เมื่อคณะวิชาตก ก็คือตก และสถาบันได้ ก็คือได้ ซึ่งจะทำให้ทราบว่าจะตรงไหนเป็นจุดอ่อน
 - ปัจจุบันหากสถาบันอยู่กลุ่มใด ทุกคณะวิชาต้องอยู่ในกลุ่มเดียวกับสถาบัน ซึ่ง สมศ. อาจกำหนด ให้ 10% ของคณะวิชา ประเมินในกลุ่มที่ต่างจากที่สถาบันเลือกกลุ่ม รวมทั้งกรณีวิทยาเขตด้วย
 - กรณีที่สถาบันเปิดคณะวิชาใหม่ ต้องรับการประเมินหรือไม่ เนื่องจากอาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการไม่มาก ยังไม่มีนักศึกษาจบ กรณีเช่นนี้ สมศ. อาจกำหนดให้คณะวิชาที่ยังไม่ได้ผลิตบัณฑิต ไม่ต้องรับการประเมิน

5.5 การรับรองมาตรฐานแบบ outstanding

- 1) ต้องเป็นศูนย์การจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะวิชา วิทยาเขต หรือสถาบันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด
 - 2) ผลประเมินมาตรฐานที่ 1-4 อยู่ในระดับดีมาก และผลประเมินตามมาตรฐานที่เป็นจุดเน้นของสถาบันอยู่ในระดับดีมาก
 - 3) มีคุณภาพของผลงานวิจัยเชิงวิชาการประเมินโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในระดับดีขึ้นไป (สถาบันกลุ่ม ค 1 และกลุ่ม ง)
 - 4) มีการปฏิบัติที่ดีหรือนวัตกรรมในด้านที่เป็นจุดเน้นของสถาบัน
 - 5) มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง
 - 6) มีบรรยากาศวิชาการ และมีภูมิทัศน์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเป็นสถาบันอุดมศึกษา
หมายเหตุ ข้อ 4)-6) พิจารณาโดยใช้ดุลยพินิจของคณะผู้ประเมินภายนอก
6. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสพการณ์การใช้ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินภายนอก รอบ 3 ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จากโครงการนำร่อง พบปัญหาดังนี้
- 1) เก็บข้อมูลไม่ค่อยได้ เพราะมีรายละเอียดในเกณฑ์การประเมินมาก อีกทั้ง มีเวลาน้อยไม่ถึง 1 เดือนก่อนรับการประเมิน
 - 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีหน่วยงานที่ผลิตผลงานวิจัย แต่ไม่ได้ผลิตบัณฑิตค่อนข้างมาก ทำให้ผลการประเมินระดับสถาบันอยู่ในระดับดีมาก ในขณะที่ระดับคณะวิชาไม่ได้อยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากเกณฑ์ของ **สมศ. ระบุว่าระดับคณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าคณะที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีการผลิตบัณฑิต**
7. สิ่งที่ต้องการให้ สมศ. ดำเนินการ คือ
- 1) นิยามความหมายคำต่าง ๆ ให้ชัดเจน
 - 2) อธิบายตัวอย่าง การคำนวณสูตรทั้งหมด
 - 3) ผู้ประเมินต้องมีความเข้าใจในตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน
 - 4) ควรแจ้งให้มหาวิทยาลัยทราบความคืบหน้าการประเมิน รอบ 3 เป็นระยะ ๆ เพื่อมหาวิทยาลัยจะได้เตรียมตัวทัน
8. การดูงานประกันคุณภาพการศึกษา ช่วงเดือนพฤษภาคม 2553 ให้เสนอว่าควรไปดูงานที่มหาวิทยาลัยใด โดยขอให้ส่งข้อมูลไปที่ฝ่ายเลขานุการ นางศิรินาถ ทัพแสง (ผู้อำนวยการส่วนประกันคุณภาพ สำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ที่ E-mail : sirinart.T@chula.ac.th
9. จะมีการประชุมเพื่อพิจารณา (ร่าง) ตัวบ่งชี้ เกณฑ์มาตรฐานและเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในการประชุมครั้งต่อไปในวันจันทร์ที่ 3 พฤษภาคม 2553 เวลา 13.30 น. เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวกิ่งทอง ยงยุทธมีชัย)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

12 เมษายน 2553

(นางสาวจันทนา พรหมศิริ)

หัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ